

Més verd a l'escola

Arbres, arbustos i enfiladisses

Marc Olomí Solà

11 de novembre de 2014

Agenda 21 Escolar de Lleida

Regidoria de Medi Ambient i Horta – Ajuntament de Lleida

Curs 2014-2015

Oci Urbà Ecològic

www.punteco.cat

Índex del curs

Sessió 1

Dimarts, 14 d'octubre

Sessió introductòria: Volem fer un hort a l'escola

Sessió 2

Dimarts, 21 d'octubre

Sessió pràctica 1: La terra: el treball i la fertilitat

Sessió 3

Dimarts, 28 d'octubre

Sessió pràctica 2: Disseny i planificació de l'hort

Sessió 4

Dimarts, 4 de novembre

Sessió pràctica 3: La salut de les plantes. Els habitants no desitjats de l'hort

Sessió 5

Dimarts, 11 de novembre

Sessió pràctica 4: Més verd a l'escola: hort, arbres arbustos, enfiladisses

Sessió 6

Dimarts, 25 de novembre

Recursos didàctics sobre hort escolar

Sessió 7

Dimarts, 2 de desembre

Compostatge i hort escolar

Sessió 8

Dimarts, 20 de gener

Aprofitament didàctic de l'hort

Sessió 9

Dimarts, 3 de febrer

Aprofitament didàctic de l'hort

Sessió 10

Dimarts, 17 de febrer

Presentació d'experiències de centres amb hort escolar

Índex

- ✓ Repàs de les principals plagues i malalties
- ✓ La fauna útil: depredadors i paràsits
- ✓ Altres amics naturals
- ✓ Com augmentem la biodiversitat de l'hort
- ✓ Arbres fruiters per a les escoles

Quines són les principals plagues i malalties en un hort?

Oci Urbà Ecològic

www.punteco.cat

PLAGUES

Pugons

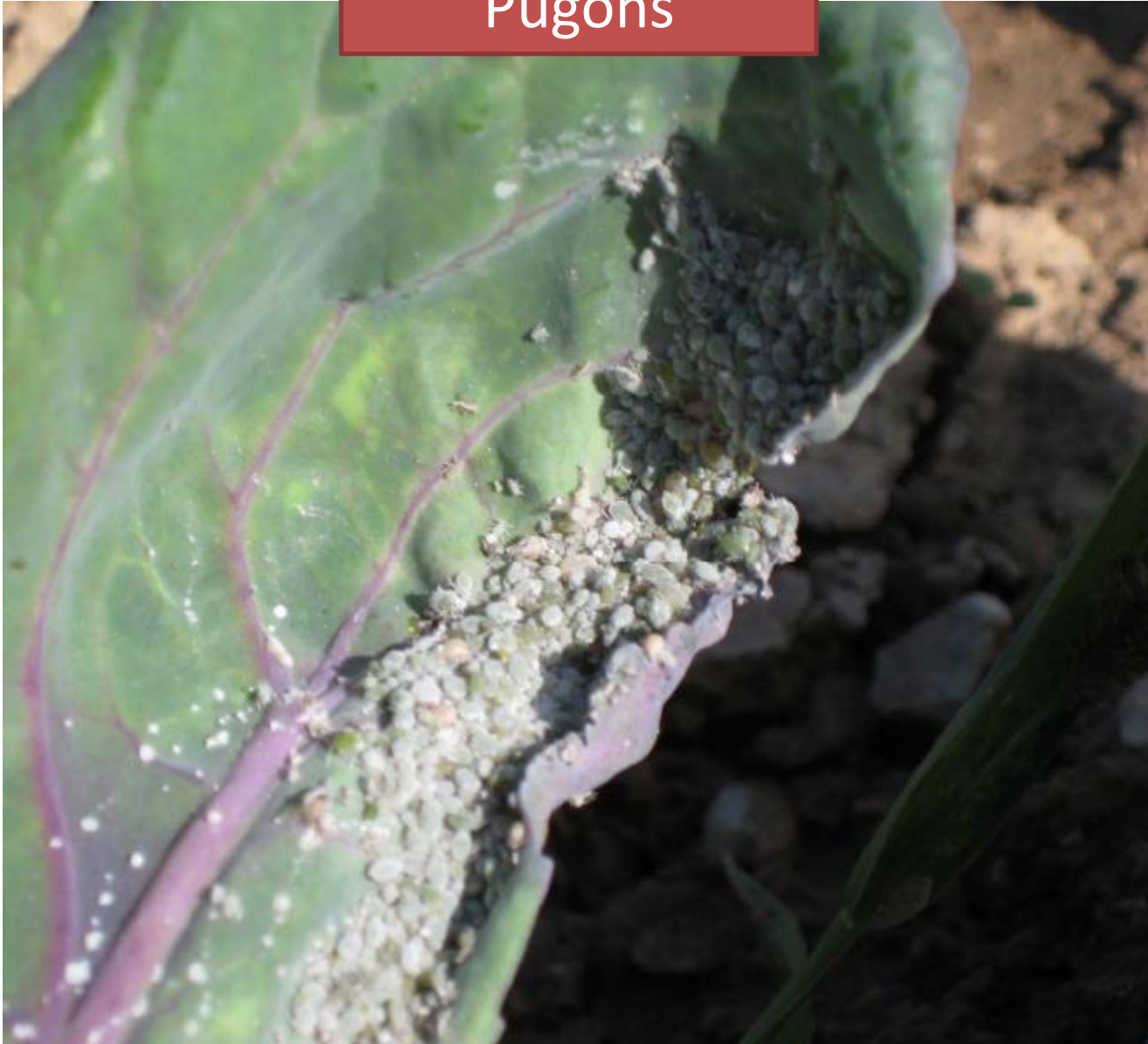

Pugons

Pugons

Mosca blanca

Aranya roja/groga

Erugues (lepidòpters)

Erugues (lepidòpters)

Erugues (lepidòpters)

Tuta absoluta

Escarabat de la patata (i l'albergínia)

Bernat pudent

Caragols i llimacs

Oci Urbà Ecològic

www.punteco.cat

MALATIES

Oïdi (cendrosa)

Mildiu

Oci Urbà Ecològic

www.punteco.cat

La fauna útil de l'hort

Depredadors

Paràsits

Fauna útil | depredadors

Sírfits

Alimentació
Àcars i mosca
blanca

Atracció
Flors grogues
i blanques
(*Lobularia
maritima*)

Adult i larva (M. Louis i O. Alomar)

Fauna útil | depredadors

Adult i larva (M. Louis i O. Alomar)

Fauna útil | depredadors

Adult i larva (M. Louis i O. Alomar)

Fauna útil | depredadors

Marietes, *Scymnus* sp.

Alimentació
Pugons

Atracció
Flora arvense en
general

Adult i larva menjant un pugó (J. Riudavets)

Fauna útil | depredadors

Marietes, *Scymnus* sp.

Fauna útil | depredadors

Marietes, *Scymnus* sp.

Fauna útil | depredadors

Mírid (*Macrolphus pygmaeus*)

Alimentació
Mosca blanca i
ous d'erugues

Atracció
Planta de tabac i
calèndula

Adult i nimfa (E. Bordas i A. Masó)

Mírid | depredador

Macrolophus pygmeus és depredador de mosca balca i ous de lepidopters entre altres.

Fauna útil | depredadors

Crisopa

Alimentació
Pugons

Atracció
Flors. Els adults
s'alimenten de
nectar

Larva i adult (J. Riudavets i J. Avilla)

Fauna útil i depredadors

Crisc

Alimentació
Pugons

Atracció
ors. Els adults
alimenten de
nectar

Larva i adult (J. Riudavets i J. Avilla)

La fauna útil de l'hort

Depredadors:

1. Sírfits
2. Marietes
3. Mírids
4. Crisopes

Fauna útil | depredadors

Orius sp.

Adult i nimfa menjant trips (J. Riudavets)

Àcars i mosca blanca
Lavanda y pepinillo del diablo

Aphidoletes aphidimyza

Larva menjant pugó (J. Riudavets)

Pugons
Nèctar de flors

Oci Urbà Ecològic

www.punteco.cat

La fauna útil de l'hort

Paràsits

Fauna útil | paràsits

Aphidius sp.

Diferents tipus de mòxies i adult del parasitoide
(J. Riudavets)

Pugons (adults, nèctar) → Mòxies!
Flors, umbelíferes en general

Phytoseiulus sp.

N. californicus i *P. persimilis* menjant aranya roja
(R. Torà i E. Bordas)

Aranya roja
Flora arvensa en general

.eco

Oci Urbà Ecològic

www.punteco.cat

Com augmentem la diversitat de l'hort?

Plantes útils | atraients de fauna útil

Nom	Nom científic	Propietats	Tipus
Cebollí	<i>Allium Schoenoprasum</i>	Ahuyentadora de pulgón. Atrae a las abejas. Se puede plantar debajo de los manzanos para prevenir la roya del manzano. También sirve para repeler a la mosca de la raíz de la zanahoria.	Anual. Es retira a la tardor i es replanta a la primavera
Fonoll	<i>Foeniculum vulgare</i>	Atrae a los sírfidos. Produce néctar que alimenta a avispa cazadoras de gusanos de mariposas, polillas, chinches escudo, rosquillas, gorgojillos y otras plagas.	Perenne
Camamilla	<i>Matricaria Chamomilla</i>	Atrae a los sírfidos y a las abejas. Esta planta tiene gran reputación como médico de otras plantas. Asociada a Himenópteros (abejas, avispa, etc) parásitos de pulgones. Gran productora de polen.	Anual
Menta	<i>Mentha sativa</i>	Repele las hormigas (evitando los pulgones que estas trasladan), las pulguillas y la mariposa blanca de la col. También repele roedores. Atrae abejas, abejorros. Hospedadora de multitud de insectos auxiliares en cultivos hortícolas.	Perenne

Plantes útils | atraients de fauna útil

Nom	Nom científic	Propietats	Tipus
Alfàbrega	<i>Ocimum basilicum</i>	Ahuyenta moscas y mosquitos. Reservorio de orius (predadores de trips y araña roja). Planta melífera, atrae a las abejas. Se planta para repeler la mosca blanca de las tomateras.	Anual
Romaní	<i>Rosmarinus officinalis</i>	Planta que atrae a las abejas y abejorros. Ahuyenta a la palomilla de la col, la conchuela del fríjol, la mosca de la zanahoria y pulguillas.	Perenne
Salvia	<i>Salvia officinalis</i>	Repele a la mariposa de la col y la mosca de la zanahoria.	Perenne
Ruda	<i>Ruta graveolens</i>	La planta cuando esta en floración atrae a los sírfidos. Repele babosas, topes, moscas, mosquitos, nematodos y al escarabajo japonés.	Perenne
Tabac	<i>Nicotiana tabacum</i>	Repelente mosca blanca	

Altres amics naturals

Altres amics naturals

Els ratpanats són grans consumidors d'insectes i volen a la mateixa hora que moltes de les plagues (lepidopters sobretot)

Arbres fruiters per a l'escola

La plantació d'arbres fruiters està subjecta a diverses consideracions

- Es pot deixar un arbre baix i petit per tal que els alumnes puguin accedir al fruit.
- Requereixen d'una poda específica i pròpia de cada varietat
- S'ha d'elegir varietats que madurin en els moments oportuns: primavera o bé tardor
- Acostumen a presentar problemes de plagues que s'han de tractar al moment adequat
- Els arbres fruiters necessiten espai important per a les arrels

Arbres fruiters per a l'escola

Llistat de possibles arbres fruiters per l'escola

Nom	Data més precoç de recol·lecció	Observacions
Albercoquer (<i>Prunus armeniaca</i>)	Maig-Juny	Molt primerenc
Prunera (<i>Prunus domestica</i>)	Juny	N'hi ha moltes varietats
Presseguer (<i>Prunus persica</i>)	Juny	N'hi ha moltes varietats
Saüc (<i>Sambucus nigra</i>)	Agost-Setembre	Té moltes propietats medicinals
Cirerer (<i>Prunus avium</i>)	Maig	Es necessiten arbres mascle i femella
Perera (<i>Pyrus communis</i>)	Juliol	Buscar una varietat molt precoç (St. Joan)

.eco

Oci Urbà Ecològic

www.punteco.cat

Marc Olomí Solà
www.punteco.cat
marc@punteco.cat
650 964 511
Partida Sot de Fontanet, 7
25197—Lleida